

Informatiebrief

Van	College		
Aan	Raad		
Portefeuillehouder	S. Lankreijer	Datum	18-4-2019
Informatie bij	H. Rietdijk	Tel. nr.	176

Geheim of openbaar (Wet openbaarheid van bestuur)

Openbaar

Onderwerp

Overlast ten gevolge van Houtstook

Kennisnemen van

De gemeente wil houtrook en de diverse soorten van overlast die het veroorzaakt serieus aandacht gaan geven en in navolging van veel andere gemeenten, actief beleid voeren om te kunnen voldoen aan het Schone Lucht Akkoord en in het verlengde daarvan het concept-Klimaatakkoord.

Eerste stap is in overleg met communicatie in te zetten op *preventie en bewustwording*.

Tegelijkertijd de *landelijke ontwikkelingen op de voet volgen* (meetmogelijkheden, stookalert) en bekijken in hoeverre deze middelen kunnen worden ingezet.

Aanleiding (inleiding)

Met enige regelmaat worden er klachten door inwoners uit Eemnes geuit over houtstook. Deze bewoners geven aan dat zij overlast ervaren van de rook afkomstig van deze stook. Daarbij gaat het hen niet alleen om de overlast voor hun gezondheid, maar ook over de schade die het milieu wordt toegebracht door de toenemende mate van - en vaak onjuiste wijze- van het stoken van hout. De gemeente wordt gevraagd of er mogelijkheden zijn om hiertegen actie te ondernemen.

Kernboodschap

Het gebruik van open haarden, inzethaarden en houtkachels voor het (geheel of gedeeltelijk) verwarmen van woningen neemt de laatste jaren toe. Ook is er een toename van het gebruik van houtstook in tuinen (terraskachels e.d.), tuinhuisjes en schuren. Ongeveer 20% van de Nederlandse huishoudens bezit een houtkachel of open haard. Het stoken van hout kan voor de omwonenden overlast opleveren in de vorm van geurhinder, gezondheidseffecten en roetneerslag, samengevat als stookoverlast. Zo'n 10-12% van de Nederlanders ondervindt geurhinder door houtstook in hun directe omgeving en veel inwoners ondervinden schadelijke gezondheidseffecten van houtrook (fijnstof). Naast de ervaren overlast draagt het stoken van hout bij aan de CO2 uitstoot, ondanks het feit dat vaak gedacht wordt dat het een duurzame manier (CO2 neutraal) van verwarming is.

Het is lastig om deze overlast/verontreiniging te beperken omdat landelijke wet- en regelgeving ontbreekt. Het enige aangrijpingspunt is art. 7.22 van het Bouwbesluit. Het

betreft een kapstokartikel waarin is geregeld dat het verboden is in, op of aan een bouwwerk of open erf/terrein handelingen te verrichten of na te laten waardoor op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze rook, roet, walm of stof wordt verspreid danwel stank of irriterend materiaal wordt verspreid.

Daarnaast is het voor gemeenten mogelijk om aanvullende regelgeving vast te stellen, bijvoorbeeld in de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV).

Wat gebeurt er al landelijk?

Omdat steeds meer mensen overlast ervaren van houtrook stijgt de roep aan gemeenten om hier iets tegen te doen.

Schone Lucht Akkoord

Op nationaal niveau is houtrook een onderdeel van het *Schone Lucht Akkoord* (SLA). Het advies van de Gezondheidsraad 'Gezondheidswinst door schonere lucht' van 23 januari 2018 is de basis voor het Schone Lucht Akkoord. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wil met dit akkoord werken aan een verdere vermindering van gezondheidsrisico's door luchtverontreiniging. Het ministerie werkt aan dit akkoord samen met diverse andere partijen (provincies, gemeenten, bedrijfsleven en maatschappelijke partijen): na de zomer wordt het SLA ondertekend.

Standpunt VNG

De VNG is betrokken bij dit onderwerp en voor hen is hierin de borging van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de luchtkwaliteit heel belangrijk.

Samenwerking met onder andere provincies en het Rijk is nodig, omdat de lucht gemeenteloos overschrijdend is. Ook is voor VNG belangrijk dat straks de afspraken en maatregelen in het SLA aansluiten bij afspraken voor andere opgaven, met name het Klimaatakkoord.

Platform Houtrook en Gezondheid

Omdat er op dit terrein nog geen wetgeving is, wordt eerst geprobeerd om alle neuzen één kant op te krijgen, want schone lucht is een gezamenlijke opgave. Dit gebeurt door de zogeheten stakeholderbijeenkomsten. Hierin participeren onder meer: RIVM, Longfonds, ECN, stichting Houtrookvrij, Haarden en kachelbranche etc. Gezamenlijk functioneren zij als *Platform Houtrook en Gezondheid*.

Aanbevelingen

Het ministerie heeft positief gereageerd op aanbevelingen die het Platform naar voren heeft gebracht en is met drie maatregelen concreet aan de slag: Voorlichting, Stookalert en Beoordelingsmethode/meetmethode:

- Voorlichting aan burgers: veel mensen weten niet wat ze in hun houtkachels gooien en wat dat veroorzaakt aan vervuiling en fijnstof.
- Stookalert : er zijn dagen dat het extra schadelijk is om de houtkachel, BBQ, en open haarden aan te zetten. Vergelijkbaar met SMOG (alarm). KNMI en RIVM zijn hiermee aan de slag.
- Metten van vervuiling, CO2, fijnstof etc. TNO gaat aan de slag. Een tussenrapportage wordt op korte termijn verwacht.

Laatste ontwikkelingen

Recentelijk (15 januari jl) heeft Staatssecretaris Van Veldhoven aan de Tweede Kamer geschreven dat er geen algemeen verbod op houtkachels komt maar dat ze zich wel wil inzetten om de belangrijkste gezondheidseffecten te beperken. Zo wil ze sneller strengere eisen gaan stellen aan de uitstoot van schadelijke stoffen en mensen met zo'n kachel waarschuwen als het ongeschikt weer is om te stoken.

Over drie jaar gaan er strengere Europese regels gelden voor houtkachels. Ze moeten een veel hoger rendement krijgen (minimaal 75 procent) en mogen nog maar 40 milligram fijnstof per kubieke meter uitstoten. Van Veldhoven wil de invoering van die strengere eisen nu naar voren halen: per 1 januari 2020 mogen er alleen nog maar kachels worden verkocht die aan de nieuwe normen voldoen. De staatssecretaris wil op die manier ook voorkomen dat fabrikanten de komende jaren massaal ouderwetse kachels op de Nederlandse markt dumpen. Ze wijst erop dat Duitsland en België het beleid rond houtkachels al een tijdje geleden aangescherpt hebben. Het KNMI en het RIVM zijn bezig met het vormgeven van een 'stookalert'. Stokers kunnen dan een berichtje krijgen, bijvoorbeeld een sms-je, als de weersomstandigheden ongunstig zijn. Volgens Van Veldhoven kan het systeem volgende winter operationeel zijn.

Aanpak van de overlast is vooral een zaak van de gemeenten, vindt de staatssecretaris. Die kunnen iemand een stookverbod opleggen, maar hebben vaak moeite om te bepalen of er daadwerkelijk sprake is van hinderlijke rook. Daarom heeft Van Veldhoven TNO opdracht gegeven om een systeem te ontwikkelen, dat gemeenten kunnen gebruiken om metingen uit te voeren in de rook uit een schoorsteen.

Wat kunnen we op gemeentelijk niveau doen?

Er zijn dus bewegingen gaande om de overlast en verontreiniging ten gevolge van houtstook tegen te gaan. Vooruitlopend op mogelijke landelijke maatregelen kunnen we op gemeentelijk niveau beginnen met een aantal maatregelen om overlast door schadelijke rook aan te pakken. Hierin kunnen we de lijn volgen zoals het Platform Houtrook en gezondheid aan het Ministerie heeft geadviseerd.

Voor Eemnes betekent dit in eerste instantie inzetten op:

- Preventie: Voorlichting aan inwoners: veel mensen weten niet wat ze in hun houtkachels gooien en wat dat veroorzaakt aan vervuiling en fijnstof. Dit kan met een publiekscampagne via de website en in onze regionale en lokale kranten. Hierbij moet ook voor potentiële kopers van houtkachels duidelijk worden gemaakt dat er vanaf 2022 (en mogelijk al vanaf 2020) strengere wetgeving gaat gelden door de invoering van de nieuwe Europese Eco-design-richtlijn die dan van kracht wordt. Hierin worden de producteisen voor houtkachels aanzienlijk aangescherpt.

Consequenties

Geen

Communicatie

Een communicatieplan gericht op bewustwording en preventie wordt opgesteld.

Vervolg

Het communicatieplan wordt in mei aan het college voorgelegd.

Bijlage(n)

Geen